

Foto: Hans Wels

Binnenstad Bewoners Netwerk Nieuws oktober 2016, uitgave 116

Bijzondere vondsten bij opgravingen De Valkhof

Tekst en foto: Johan Riemersma

Bij bodemonderzoek in de voormalige buurttuin De Valkhof tussen de Valkestraat en Stovestraat zijn verschillende archeologische vondsten gedaan. Die bieden een mooie blik op de eeuwenoude geschiedenis van dit stukje binnenstad.

Bakstenen huisjes

Buurttuin De Valkhof maakt plaats voor nieuwe woningen. Voorafgaand aan de bouw is er gelegenheid om de bodem te onderzoeken. De opgravingen leverden al diverse vondsten op, waaronder

Beerputten

In een voormalige beerput zijn een kannetje, fragmenten van pijpen en een leren schoen aangetroffen. De ongeveer driehonderd jaar oude beerput was het toilet van herberg De Vergulde Valk. In totaal zijn er op het terrein wel tien beerputten aangetroffen.

Bijzonder is ook de vondst van een waterput uit 1300

Er zijn wel tien beerputten aangetroffen

funderingen van bakstenen huisjes langs de Stovestraat. De stenen worden schoongemaakt en bestudeerd om de bouwstijl en ouderdom te achterhalen.

Dieper in de grond waren nog afdrukken te zien van de palen van een hooischaar of boerderij uit ongeveer 1200. In die tijd bouwde men nog niet met baksteen maar met houten palen. Daarvan zijn alleen nog donkere verkleuringen in de grond terug te zien, het hout is weggerot. Uit deze periode werd ook aardewerk gevonden.

Oudste vondst

Het tot nu toe oudste spoor is een sloot die zo'n achthonderd jaar geleden parallel aan de huidige Stovestraat liep. De sloot diende om water af te voeren van de Langestraat naar de Heiligenbergerbeek (nu de Zuidsingel). De komende tijd worden nog meer bijzondere vondsten verwacht.

Oproep nieuwe medewerkers

Foto: RaafVisuals

De redactie van BBN Nieuws. V.l.n.r.: Johan Riemersma, Hans Wels, Dagmar Wynants, Tonny Bos, Luuk Sijbring en Agnes Witte

Redacteurs Binnenstad Bewoners Netwerk Nieuws

De redactie van Nieuws zoekt ter uitbreiding van het team enkele redacteurs voor de tweemaandelijks (digitale) nieuwsbrief, de website en social media. Ben jij geïnteresseerd in de binnenstad en schrijf jij graag? Of ben jij goed thuis in de social media en heb je ideeën over hoe het BBN Amersfoort de online zichtbaarheid kan vergroten? Meld je dan aan via info@bbn-amersfoort.nl.

Leden overige werkgroepen BBN

Ook de andere werkgroepen van het BBN (Openbare Ruimte, Nieuwe Bewoners en Groen) zoeken versterking en verjonging. Wil jij je inzetten voor bewonersbelangen in een dynamische wijk waar ook veel andere belangen spelen, neem dan contact met ons op via info@bbn-amersfoort.nl.

Kunst moet duiden

Galerie Absoluut organiseert op drie centrumlocaties inspirerende exposities die net even anders zijn. Het nieuwste project heet Schrijn Heilige Huisjes. Een interview met Marjolein Tönis en Louise de Vries Lentsch van Galerie Absoluut.

tekst en foto: Tonny Bos

Wat maakt de tentoonstellingen van Absoluut anders dan anders?

Marjolein: De grote groep van enthousiastelingen: twintig kunstenaars, maar ook de vrijwilligers die zich inzetten om een podium te creëren voor kunst in de meest brede zin van het woord.

Louise: Ook de verscheidenheid in getoond werk, in vorm en materiaal, geeft die een mooie en interessante mix.

“Kunst moet heilige huisjes afbreken of opbouwen”

Een grote groep dus. Nog mensen nodig?

L: We zijn altijd op zoek naar nieuwe vrijwilligers, kunstenaars en binnenkort ook

nieuwe bestuursleden. Bij dezen wil ik wel een oproep plaatsen.

Wat houdt jullie nieuwe project Schrijn Heilige Huisjes in?

L: Volgend jaar vinden op vensterbanken door het hele centrum kleine exposities plaats. Er hebben zich al ruim vijftig kunstenaars verbonden aan dit project, net als zestig huiseigenaren en enkele organisaties die dit project willen ondersteunen.

Dat klinkt heel praktisch, maar wat is de gedachte achter dit project?

M: Amersfoort is een stad van de bedevaart, met Schrijn Heilige Huisjes laten we zien dat kunstenaars ook zo'n reis maken. Kunst moet duiden of iets aankaarten. Boven jezelf uitstijgen. Heilige huisjes afbreken of opbouwen. We willen met dit project een positief en hoopvol geluid laten horen.

Galerie Absoluut heeft inmiddels genoeg kunstenaars en 'vensterbanken' voor Schrijn Heilige Huisjes. Organisaties die iets willen betekenen voor het project kunnen zich nog aanmelden via www.galerieabsoluut.nl.

Marjolein Tönis (links) en Louise de Vries Lentsch

(ingezonden stuk)

Aangeschoten wild – geluidsoverlast in de binnenstad

Als binnenstadbewoner voel ik me soms aangeschoten wild. Oprukkende airco's en andere lawaaimakers van ondernemers zijn daarvan de oorzaak. Of beter gezegd: de onwil van ondernemers om te praten over oplossingen.

Als bewoner van de Valkestraat woon ik schitterend. Met aan de achterkant een verrassend stil binnenterrein. Veertien huishoudens hebben daar hun achtertuintjes, schuurtjes, slaap- of badkamers, dakterrassen en balkons. Toen ik hier twaalf jaar geleden kwam wonen, was alles nog heerlijk rustig.

Maar dat veranderde: Arthur&Willemijn verving de koel-/verwarmingsinstallatie door zes bakbeesten op een plat dak; Pritty Mystelle ging verbouwen en stapte ook over op een airco; Café Hemels kwam op de plaats waar voorheen geen horecabestemming was; Bakker Bart en diens 24 uur per dag draaiende vriesinstallatie volgde; Subway opende een filiaal en hing doodleuk een airco onder iemands badkamerraam (na veel gedoe is deze verplaatst).

Nogal wat geluidproducerende apparaten dus. Geen probleem zou je denken, daar zijn immers regels voor. Op papier is dat inderdaad zo, maar de praktijk is weerbarstiger. Want wat te denken van een kapotte vriezer die twee nachten lang een afgrijselijk kabaal maakte omdat de monteur niet eerder kon komen. De politie moest er zelfs aan te pas komen.

Wanneer wij de ondernemers hierop aanspreken, wordt er altijd eerst gemopperd en dat begrijp ik niet. Want al valt het kabaal net binnen de geluidsnormen, wij worden er gek van! Dat zou voldoende reden moeten zijn om met elkaar in gesprek te gaan. Vraag als ondernemer eerst eens waar we precies last van hebben en of we wellicht oplossingen hebben, in plaats van ons meteen weg te zetten als 'zeurende en dwarsliggende bewoners'. Het zal je verbazen hoezeer we met je mee willen denken!

Lettie Ambagtsheer

Gezellig buurtfeest in Pothkwartier

tekst: Hans Wels, foto's: organisatie buurtfeest

Op 25 juni vond een geslaagd buurtfeest plaats aan de Celzusterenstraat/Sint Rochustraat in het Pothkwartier. Voor dit buurtfeest was een bijdrage gevraagd uit het buurtbudget om de kosten van dj Harrie Erpskamp en zanger Camiel Westerveld te kunnen betalen. De buurtbewoners zorgden zelf voor het eten, het drinken en de gezelligheid. De foto's spreken voor zich!

De ene dienst...

tekst: Agnes Witte, foto: Hans Wels

Toen ik vorig jaar een lamp wilde ophangen, deed ik een beroep op Goeie Buren. Een aardige meneer kwam langs met zijn klopboor, beklom mijn tafel en klaarde de klus. Nee, hij hoefde er niets voor te hebben. Zelf ben ik beschikbaar om eens een boodschap voor iemand te doen of de planten water te geven als iemand op vakantie is.

"Kleine moeite, groot plezier!"

Mogelijkheden

Sinds Goeie Buren zo'n anderhalf jaar geleden van start ging zijn er mooie koppelingen ontstaan. Zo heeft een echtpaar via Goeie Buren een lijstje met mensen die ze zo nodig kunnen oproepen als achterwacht voor de mantelzorg, burens zorgen voor elkaars huisdier en een oude dame in het Seminarie wordt af en toe mee uit wandelen genomen. Zo zie je maar: kleine moeite, groot plezier! Er hebben zich nu zo'n vijftig aanbieders ingeschreven. Toch moet de vraag nog groeien.

Burenpraatjes

Het is gemakkelijker om mensen om hulp te vragen als je ze kent. Daarom houdt Goeie Buren elke vrijdagochtend van 10.00 tot 12.00 uur een ontmoetingstafel bij Theatercafé De Lieve Vrouw, waar informele contacten kunnen ontstaan. Al kletsend kom je vanzelf op ideeën. Irma bijvoorbeeld vertelde hier dat ze haar kweeperen had geogst, alleen kon ze niet bij de hoogste peren komen. "Oh", zei Jeanne, "wil je mijn appelvanger dan eens lenen?" En daarmee lukte het wél.

Nadere informatie over Goeie Buren vindt u op www.bbn-amersfoort.nl/goeieburen. In 2017 komt Goeie Buren met een app om de contacten gemakkelijker en sneller te laten verlopen.

Enquête bewonerswensen

Help Amersfoort verduurzamen!

Bent u eigenaar van een woning in de binnenstad? Dan zijn wij benieuwd welke woonwens bij u op nummer één staat. Waar bent u tevreden over en op welke punten is uw woonsituatie voor verbetering vatbaar? U helpt Amersfoort verduurzamen door een korte enquête in te vullen. Het kost u maar vijf minuten en de enquête is anoniem. De vragen zijn opgesteld door 033Energie in samenwerking met het Binnenstad Bewoners Netwerk en Monumentenzorg Amersfoort.

Wilt u op de hoogte worden gebracht van het resultaat? Laat dan aan het eind van de enquête uw e-mailadres achter. Bij voorbaat dank voor uw tijd en bijdrage!

Ga naar de online enquête: <https://nl.surveymonkey.com/r/duurzaamwonenbinnenstad>

Deze enquête is onderdeel van het project '2000 woningen energieneutraal in Amersfoort 2020', een initiatief van 033Energie en de gemeente Amersfoort, ondersteund door Economic Board Utrecht.

Nieuwe Facebook-pagina BBN Amersfoort

Het Binnenstad Bewoners Netwerk Amersfoort heeft een nieuwe Facebook-pagina: www.facebook.com/bbn033. Daarmee willen we u nog beter informeren over de gebeurtenissen in de Amersfoortse binnenstad, in aanvulling op onze tweemaandelijks (digitale) nieuwsbrief en onze website www.bbn-amersfoort.nl.

Deze pagina vervangt het bestaande persoonlijke Facebook-profiel van het BBN. Wij roepen dan ook iedereen op die met ons is 'bevriend' via dit profiel om onze nieuwe pagina te 'liken', zodat u ook in de toekomst onze berichten blijft ontvangen.

Uit de courant: Binnenstad Amersfoort onder water

tekst: Agnes Witte,
foto: J.W. Wentzel (Archief Eemland)

In 1916 vond een grote watersnoodramp plaats rondom de toenmalige Zuiderzee. Ook Amersfoort werd getroffen: "Door de hevigen Noord-Westerstorm is het water in de Eem den afgeloopen nacht zoo gestegen, dat tal van stads gedeelten zijn overstromd. De Koppel, het Smallepad, de Schimmelpenninckstraat, het Spui, het Havik, de Singels, de Korte Gracht, overal drong het water in benedenverdiepingen en kelders. De bewoners van de Koppel onderhouden het verkeer met de stad met bootjes."

Eind 1917 keerde het water weer terug: "Uit den omtrek vernemen wij eveneens jammerkreten over den overstroming, hier en daar moeten de koeien in de stal in het water staan. Maar zoo kan de toestand toch niet blijven."

Het Spui, januari 1916

Om nieuwe overstromingen te voorkomen werd in de jaren dertig de Afsluitdijk aangelegd. Hoeveel kans je tegenwoordig nog maakt op natte voeten is te vinden op de website www.overstromik.nl. Zo kan in de

Breestraat het water 1,5 meter hoog komen te staan – niet best voor de kelderopslag van

Museum Flehite.

Bron: Amersfoortsch Dagblad/De Eemlander van 14-01-1916 en 3-12-1917, zie www.archiefemland.nl

"Zoo kan de toestand toch niet blijven"

Wat doen we met de kei?

tekst: Johan Riemersma, foto: Archief Eemland

De kei van Amersfoort met zijn roemruchte historie staat wat verscholen bij de Arnhemsestraat. Volgens velen verdient hij een meer prominente plaats.

Historie

In 1661 weet jonkheer Everard Meyster een groep van vierhonderd Amersfoorters zo ver te krijgen de kei vanaf de Waelberch ten zuiden van de stad naar de Varkensmarkt te slepen. Daar staat de kei elf jaar tot hij op last van het stadsbestuur ter plekke wordt begraven. Reden is waarschijnlijk schaamte bij de keientrekkers dat ze zich voor het karretje van 'de dolle jonker' hebben laten spannen.

De Amersfoortse kei in het begin van de vorige eeuw bij de Utrechtse Poortbrug

Zwerfkei

In 1903 wordt de kei weer opgegraven en geplaatst bij de Utrechtse Poortbrug voor het oude politiebureau. In 1932 verhuist de kei naar de hoek Arnhemsestraat-Plantsoen Zuid. Op militair bevel wordt de kei opnieuw begraven "want een vijandelijke schutter zou zich erachter kunnen verbergen". In 1943 wordt de kei weer opgegraven en op de Hof neergezet, bij de Windsteeg. Sinds 1946 staat de kei, enigszins verscholen, bij de Arnhemsestraat.

Wat is uw mening?

Wij zijn benieuwd wat u vindt van een prominentere plek voor de kei. Bijvoorbeeld terug naar de Varkensmarkt, nu dit pleintje waarschijnlijk wordt opgeknapt. Maar misschien weet u een betere plek. De kei opnieuw begraven is natuurlijk ook een optie. Laat het ons weten! info@bbn-amersfoort.nl

Agenda

- Elke dinsdag **Pubquiz** | Lobbes | Hof
- 30 okt. **Taalwater** | open podium voor gedichten, columns en korte verhalen | Bibliotheek Eemhuis | 15.00 uur
- 1 en 4 nov. **'Nu even niet. Nu even wel.'** toneelstuk van Maria Goos Tejaterhuis | Nieuwstraat 17 20.30 uur
- 5 nov. **Snuffelmarkt** Lieve Vrouwekerkhof
- t/m 13 nov. **Expositie 'Water'** van Galerie Absoluut | Stad van Cahen vrij-, zater- en zondag 13.00 - 17.00 uur
- 15 nov. **Seniorentafel** | Grand Café Hemels | Langestraat | 10.30 uur
- t/m 16 nov. **Fotofestival 033Fotostad Amersfoort** | thema 'Doorkijken' in hele stad
- 20 nov. **KunstKijkRoute** | binnenstad
- t/m 20 nov. **Expositie 'Leeg'** | Galerie de Ploegh Coninckstraat 58
- 27 nov. **Vertelpodium 'Waar gebeurd'** | KAdE-café | 17.00 uur
- 3 dec. **Snuffelmarkt** Lieve Vrouwekerkhof
- 10-24 dec. **Kerstmarkt** | Eemplein
- 11 dec. **Gluren bij de burens** binnenstad
- 17 dec. **Smaak van de Streek** | rond Eemplein en Grote Koppel
- 20 dec. **Seniorentafel** | Grand Café Hemels | Langestraat | 10.30 u.
- t/m 1 jan. **Expositie 'Self-Fiction'** Dubbelsolo David Altmejd & Friedricht Kunath Kunsthal KAdE
- t/m 8 jan. **Expositie 'Rik Wouters & Nederland'** | Museum Flehite
- 17 jan. **Seniorentafel** | Grand Café Hemels | Langestraat | 10.30 uur

Redactie

Agnes Witte
Dagmar Wynants (vormgeving)
Hans Wels
Johan Riemersma
Luuk Sijbring (eindredactie)
Tonny Bos

Contactgegevens BBN

Post Teut 67, 3811 WN Amersfoort
E-mail info@bbn-amersfoort.nl
Web www.bbn-amersfoort.nl
Facebook www.facebook.com/bbn033
Twitter @bbnamersfoort